

Sygn. akt VIII U 752/20

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 lutego 2020 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 2, art. 11 ust. 2, art. 14 ust. 1, ust. 1a i ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778 późn. zm.) stwierdził, że K. P. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlegał dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od 01.01.2008 r. do 31.01.2009 r., od 01.03.2009 r. do 31.05.2009 r., od 01.09.2009 r. do 30.09.2009 r., od 08.01.2010 do 30.09.2019, od 01.11.2019 roku, natomiast nie podlegał dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresach od 01.02.2009 r. do 28.02.2009 r. od 01.06.2009 r. do 31.08.2009, 01.10.2009 r. do 31.07.2010 r., od 01.10.2019 r. do 31.10.2019 r. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż składkę za miesiąc 10/2019 r. wnioskodawca zapłacił po terminie. Wnioskodawca zwrócił się z prośbą 10.12.2019 r. o wyrażenie zgody na opłacenie tej składki po terminie, jednak zgoda nie została wyrażona – pismo z dnia 24.12.2019 r. Zatem organ stwierdził, iż od 01.10.2019 r. do 31.10.2019 r. nie podlegał dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Zdaniem organu rentowego nie zaistniała w tym przypadku jakakolwiek poważna i niezależna od wnioskodawcy przeszkoda w dochowaniu terminu opłacenia składki za miesiąc 10/2019 r.

/decyzja z dnia 7 lutego 2020 roku k. 13 - 15 akt ZUS/

Odwołanie od w/w decyzji w dniu 9 marca 2020 roku wniósł ubezpieczony. Nie zgodził się na wyłączenie go z dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego za miesiąc 10-2019 r. Wnioskodawca wskazał, że przy obliczaniu składki za 10-2019 r. biuro rachunkowe obliczyło składkę do 31.10.2019 r., a nie do 30.10.2019 r, co spowodowało konieczność złożenia korekty deklaracji za 10-2019 r. i dopłatę. Nadto wnioskodawca wskazał, iż w okresie od 19.10.2019 r. do 30.10.2019 r. uległ wypadkowi i otrzymał zaświadczenie o niezdolności do pracy.

/odwołanie z dnia 9 marca 2020 roku k. 3 - 4/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że wnioskodawca nie zakwestionował całej decyzji, a jedynie kwestię niepodlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w październiku 2019 roku.

/odpowiedź na odwołanie z dnia 20 marca 2020 roku k. 5/

Na rozprawie w dniu 9 lipca 2020 roku wnioskodawca poparł odwołanie, zaś pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

/stanowisko stron e - protokół z dnia 9 lipca 2020 roku 00:18:33 - 00:21:59 płyta CD k 20/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca prowadzi działalność gospodarczą od 1999 roku i z tego tytułu został zgłoszony do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, ostatnio w dniu 01.08.2010 roku.

/bezsporne/

K. P. występował z wnioskiem o wyrażenie zgody na opłacenie po terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiąc 12/2014 – wówczas zgoda została wyrażona.

/bezsporne/

Ubezpieczony w dniu 10 grudnia 2019 roku złożył wniosek o wyrażenie zgody na możliwość opłacenia składki za październik 2019 roku po terminie.

/wniosek k. 1-2 akt ZUS/

Organ rentowy, pismem z dnia 24 grudnia 2019 roku, odmówił ubezpieczonemu wypłaty zasiłku chorobowego ze względu na nieopłacenie w terminie składki za październik 2019 r.

/pismo k. 5 akt ZUS/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. w dniu 7 lutego 2020 roku odmówił wyrażenia zgody na opłacenie składki za październik 2019 roku po terminie.

/decyzja k. 13 - 15 akt ZUS/

Ubezpieczony opłacił składki za okres od listopada 2019 r. i ZUS ponownie objął go dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym.

/analiza rozliczeń należności ZUS k. 7 – 11 akt ZUS/

K. P. jest kierowcą taksówki. Nie ma zawartej umowy z żadnym biurem rachunkowym, bowiem potrafi sam, w oparciu o informacje na stronie internetowej ZUS wyliczyć sobie wysokość należnych składek. Problem pojawia się wówczas, gdy wnioskodawca korzysta ze zwolnienia lekarskiego. Wówczas, z uwagi na swój stan zdrowia i zwolnienie lekarskie, wnioskodawca korzysta z usług znajomego, pracującego w biurze rachunkowym.

Do nieprawidłowego zapłacenia składki za październik 2019 r. doszło w wyniku omyłki tego kolegi, ponieważ przyjął niewłaściwą datę zakończenia zwolnienia lekarskiego tj. 31 października 2019 roku, natomiast zwolnienie lekarskie wnioskodawcy trwało do 30 października 2019 r.

Wnioskodawca, gdy tylko dowiedział się o błędzie, złożył wniosek o przywrócenie terminu do opłacenia składki oraz opłacił składkę we właściwej wysokości.

/wyjaśnienia informacyjne wnioskodawcy e - protokół z dnia 9 lipca 2020 roku 00:00:32 - 00:13:13 płyta CD k. 20 wraz z zeznaniem potwierdzającym wyjaśnienia informacyjne wnioskodawcy 00:15:34 – 00:18:33 płyta CD k.20/

Składka została opłacona w całości w terminie 6.12.2019 r.

/pismo organu rentowego k. akt ZUS/

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy w świetle zgromadzonego materiału dowodowego zasługuje na uwzględnienie w całości.

Art. 6 ust 1 pkt 5 i art. 12 ust 1 oraz art. 13 pkt 4 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 300) stanowią, że osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

W świetle art. 11 ust. 2 ustawy dla osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą podlegających obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym ubezpieczenie chorobowe jest dobrowolne.

W myśl zaś art. 14 ust. 1a powołanej powyżej ustawy, objęcie dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym następuje od dnia wskazanego we wniosku o objęcie tym ubezpieczeniem tylko wówczas, gdy zgłoszenie do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych zostanie dokonane w terminie określonym w art. 36 ust. 4, czyli w ciągu 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia. Natomiast, gdy wniosek nie zostanie złożony w określonym wyżej terminie, objęcie dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym następuje od dnia wskazanego we wniosku o objęcie tym ubezpieczeniem, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym wniosek ten został zgłoszony (art. 14. ust. 1 ww. ustawy).

Z niekwestionowanych przez strony ustaleń wynika, że ubezpieczony nie opłacił składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za październik 2019 roku w określonym przez ustawę terminie. W wyniku błędu niewłaściwie obliczono wysokość tej składki. Wnioskodawca pomylił się tylko o jeden dzień przy obliczeniu składki, gdyż wzięto pod uwagę niewłaściwą datę zakończenia zwolnienia lekarskiego tj. 31 października 2019 r., a nie 30 października 2019 r. Wnioskodawca niezwłocznie złożył korektę, opłacił składkę w prawidłowej wysokości i złożył wniosek o przywrócenie terminu, w dniu 10 grudnia 2019 r.

Organ rentowy nie wyraził zgody na opłacenie tej składki po terminie, o czym poinformował wnioskodawcę.

Stosownie do powołanego wyżej art. 14 ust 2 pkt 2 in fine ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w uzasadnionych przypadkach ZUS na wniosek ubezpieczonego może wyrazić zgodę na opłacenie składki po terminie, z zastrzeżeniem ust. 2a (według ust. 2a, w przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, jeżeli za część miesiąca został pobrany zasiłek, ubezpieczenie chorobowe ustaje od dnia następującego po dniu, za który zasiłek ten przysługuje). Chociaż w przepisie art. 14 ust 2 pkt 2 in fine ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przesłanki wyrażenia zgody przez ZUS na opłacenie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe po terminie nie zostały określone, to należy przyjąć, że przesłankami tymi są okoliczności związane z przebiegiem samego ubezpieczenia chorobowego i przyczynami uchybienia terminu do opłacenia składki. Wbrew odmiennemu zapatrywaniu organu rentowego, dotychczasowy sposób wywiązywania się płatnika z obowiązku opłacania składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe nie pozostaje bez wpływu na ocenę zasadności wniosku o przywrócenie uchybionego terminu (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 6 sierpnia 2015 r., III UK 233/14 - LEX nr 1784526 oraz z dnia 19 stycznia 2016 r., I UK 35/15 - OSNP 2017, Nr 8, poz. 99).

Bezsporne w sprawie niniejszej było, że wnioskodawca w całym okresie prowadzenia działalności gospodarczej, poczynając od 1999 roku, składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe w zasadzie opłacał w terminie. Przez cały okres prowadzenia działalności tj. przez 20 lat uchybił kilka razy temu obowiązkowi, ale wiązało się to z ustaniem dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego i tej okoliczności wnioskodawca nie zaprzeczał. Należy podnieść, że wnioskodawca nie zakwestionował całej decyzji, a jedynie ustalenia w zakresie jednego miesiąca – października 2019 roku.

Poza sporem pozostaje, że 5 lat wcześniej wnioskodawca złożył wniosek o przywrócenie terminu do opłacenia składki i wówczas zgoda była wyrażona. Spowodowało to ciągłość dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od 1.08.2010 roku.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych oraz literaturze przedmiotu, jako przyczyny uzasadniające wyrażenie zgody na opłacenie składek po terminie w rozumieniu art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wskazuje się m.in. chorobę ubezpieczonego, nagły wyjazd, brak pieniędzy wywołany czynnikami niezależnymi od ubezpieczonego, siłę wyższą, wypadek losowy, czy też inne okoliczności, które obiektywnie wyjaśniają, że zapłata składek w terminie była niemożliwa albo niezapłacenie ich w terminie było niezależne od woli ubezpieczonego, a samo niezapłacenie składek w terminie nie było spowodowane tylko zaniedbaniem (brakiem staranności) ubezpieczonego. Zgoda na opłacenie składki po terminie, co wymaga podkreślenia, nie wiąże się z koniecznością wystąpienia szczególnie uzasadnionego, wyjątkowego przypadku, czy szczególnie uzasadnionych okoliczności. Powołany ostatnio przepis nie powinien być interpretowany z nadmiernym rygoryzmem, tak aby każde uchybienie terminowi opłacenia składki niejako automatycznie prowadziło do wyłączenia z ubezpieczenia, bez względu na zaistniałe okoliczności. Przez przypadek uzasadniony należy więc rozumieć taki, który obiektywnie usprawiedliwia i tłumaczy, dlaczego składka nie została w terminie opłacona w należnej wysokości (por. powołany wyżej wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2016 r., I UK 35/15; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 19 lipca 2017 r., III AUa 1434/16 - LEX nr 2333181 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 13 marca 2018 r., III AUa 671/17 - LEX nr 2490989).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt sprawy niniejszej należy wskazać, że przyczyną nieopłacenia w terminie składki za październik 2019 roku był stan zdrowia wnioskodawcy oraz błąd w obliczeniach, tj. wzięcie pod uwagę

niewłaściwej dacie zakończenia zwolnienia lekarskiego. W ocenie Sądu Okręgowego ustalenia te wskazują na zaistnienie obiektywnie usprawiedliwionych okoliczności, uzasadniających zgodę na opłacenie przez wnioskodawcę składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za październik 2019 roku po terminie.

Sąd rozpoznający przedmiotową sprawę uznał, że odmowa przywrócenia przez organ rentowy terminu do opłaty składki za październik 2019 - w świetle powyższych okoliczności – stanowi niewspółmierną dolegliwość. Wydaje się bowiem, że organ rentowy kierował się jedynie okolicznością, że przywracając termin do opłacenia składki, wnioskodawca nabyłby prawo do zasiłku chorobowego za okres od 19.10.2019 do 30.10.2019 roku.

Ponadto, Sąd nie stracił z pola widzenia okoliczności, że od listopada 2019 roku wnioskodawcę ponownie objęto dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym pomimo, że nie złożył wniosku o objęcie tym ubezpieczeniem.

Tak więc organ rentowy – tam gdzie mu wygodnie – stosuje odstępstwa od sztywnych zasad, wynikających z przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. A to z kolei wprowadza w błąd płatników składek.

W ocenie Sądu, wnioskodawca wykazał się starannym działaniem, zaś uchybienie miało charakter incydentalny oraz niewielki i nie powinno skutkować niewspółmiernymi konsekwencjami.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego i ustalił, że K. P. podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1 października 2019 roku do dnia 31 października 2019 roku przywracając termin do uiszczenia składki za październik 2019 roku po terminie.

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS

wypożyczając akta rentowe.

J.K.